

(1) Ngặt xuất nhĩ tác, nhĩ nhập nhĩ tác. Lão tử bất tương vãng lai.

<https://tieulun.hopto.org>

HUYỀNH-THÚC-KHÁNG CÔNG-TY

Chuyên-trách tập cổ, vốn 30.800\$00

Hội sở tại Đường Đông-Bà, HUE
R. C. TOURANE N° 4

GIẤY MỜI NHÓM ĐẠI-HỘI-ĐỒNG THƯỜNG-NIÊN (1)

Thưa các ngài cử-dòng,

Chức theo khoản 29 trong điều lệ Công-ty, xin mời các ngài cử-dòng 5 giờ sáng ngày chủ nhật 1° MARS 1931, (tức là ngày 13 tháng giêng năm Tân-Võ) đến nhóm Đại-Hội-Đồng thường niên kỳ thứ tư, tại nhà chớp ảnh TAM-TÂN (Cinema Tam-Tân) ở đường Paul-Bert Huế.

ĐỀ MỤC NỘI-SỰ:

- 1° Quyết định năm 1930.
- 2° Báo cáo tài chính năm 1930.
- 3° Vấn đề chia lợi.
- 4° Việc vãi.

Nếu ngài nào bận việc không đi được, thì xin ký giấy uỷ-quyền (theo mẫu đính kèm) cho một vị cử-dòng khác, thay quyền quyết-nghị trong Đại-Hội-Đồng.

Huế, le 20 Janvier 1931.

QUẢN-LÝ

HUYỀNH-THÚC-KHÁNG

KHIÊU GIẤY UY-QUYỀN

Tôi tên là

Đã được Công-ty Huyền-Thúc-Kháng, làm giấy này để giao quyền phó một vị cử-dòng khác là ông

thay mặt tôi quyết-nghị các khoản trong kỳ Đại-Hội-Đồng thường niên nhóm ngày 1° Mars 1931 tại Huế.

Ký tên:

1) Chữ ký này có giá trị như chữ ký của tôi, nếu tôi không ký mặt, thì chữ ký này vẫn có giá trị.

Dịp may hiếm có trong nghề ảnh

Các nhà làm ảnh chuyên nghề muốn làm ảnh có lãi cũng chẳng khó gì. Cứ biến thơ mua hàng của Hiệu HƯƠNG - KÝ Photo 84 Hàng Trống Hanoi thì có nhiều quyền-lợi lắm: KINH, GIẤY, 18UOC ANH rất mới, HOA - HONG lại nhiều.

Thật là một dịp may hiếm có.

HƯƠNG-KÝ cần bách

HỘI HÀO-HƯNG

ĐÔI CÁCH ĐI ĐƯỜNG LẠI RẤT TIỆN LỢI

Thưa quý ông quý bà, Bản Hội đã mở các chi điểm từ Tourane đến Nha Trang được ba năm nay, trước kia tên chỉ là tiếp rước bộ hành và bán vé cho các chủ xe mà thôi. Nay Bản Hội ký contract với xe lửa Saigon để chuyên chở hành khách hạng tư và hạng hóa từ Saigon-Tourane khứ hồi, và bán giấy suốt cho qua khách Tourane Saigon khỏi phiền khách đến gare châu chực. Kể từ 1er Decembre 1930, chúng tôi đã nhận trách nhiệm cho xe chạy đúng giờ, trong hai ngày theo như thể lệ xe lửa để định, trừ khi đường sá bị hư hỏng.

Xin lưu ý:

Xe chở nào nhiều và giá rẻ?

Xe nào đẹp, máy lại tốt?

Xe nào chauffeur giỏi?

Xe nào tiếp rước bộ hành rất lịch sự?

XE HÀO-HƯNG

Vậy xin quý ngài chiểu cố giúp cho HÀO HƯNG cho được vững bền cũng là việc thương trường của người Annam mới học đòi

Hào-Hưng

CÁCH TRỪ SÂU ĂN MÀ

ở Quảng-bình

Báo Tiếng-Dân số 353 ngày 21-1-31 về mục «Việc trong nước», có bài than về việc mà hạt Lê-Thủy và Quảng-Ninh bị sâu phá hoại, nhưng không nói rõ sâu ấy hình thù thế nào, (to lớn bao nhiêu phần trăm, sắc lông của nó, cách nó sống, cách nó phá, thường nó hay ở trên lá lúa bay dưới gốc lúa, hay trong cỏ, lúa, nó phá ban đêm, hay ban ngày, bướm sanh ra sâu ấy thế nào).

Những điều đó rất cần, vì ở xứ ta c. nông phải có nhiều thứ sâu phá hoại lúa, nhưng có nhiều thứ khác nhau, cần ra làm ba loại:

1° loài lépidoptères sâu bộ bướm cánh mềm có bột phủ ở ngoài.

2° loài hémiptères (sâu bộ) cánh cứng, có vòi hút nước và biến hình không trọn).

3° loài coleoptères (sâu bộ) cánh cứng, hai cánh mềm ở trong, hai cánh cứng ở ngoài).

Những loài ấy thay biến đổi dạng cũng như làm (métamorphose), nghĩa là biến đổi từ trứng, trứng nở sâu, sâu ăn lúa để sống, rồi hóa ra bướm.

Bởi vậy nên cần biết những đặc tính của từng sâu phá lúa thế nào mới định được nó về loài chi, rồi mới có thể dùng phương pháp trị nó cho được công hiệu.

Song theo lời kể sơ bình con sâu đó thì có lẽ là sâu amasac a lactinea. Sâu này thường giết ba bốn phần, sắc đen, lông nhiều mà màu sẫm (poils bruns). Ở Nam kỳ thường ăn hại lúa miền Vĩnh-long, Cần-thơ Sade.

Dau sâu gì mặc lòng, phương châm sát trùng trong nghề nông vẫn do theo một nguyên tắc.

Nguyên tắc phòng ngự (principe préventif).

1° Hết ruộng có sâu phá hại thì khi cắt xong phải đốt cháy hết rơm rạ, cây cỏ, tại ruộng ruộng cho cao, tháo nước và ruộng c' o nhiều và giữ nước cho thiệt lâu.

Phải làm như vậy vì hai lý:

a) Phòng có khi sâu bò ra ngoài bờ ruộng, nấp trong cỏ cây bãi bờ.

b) Phòng, mà sâu đẻ; nếu không đốt cháy, thì qua mùa sau nó sanh nở ra lại bò vào ruộng mà ăn phá nữa.

b) Có nước ngâm lúa thì nó không bò vào ruộng được, nếu con nào bò vào thì phải chết chìm.

Theo sự thật nghiệm, thường ruộng nào có đủ nước, thì sâu phá hại chẳng bao nhiêu, và nếu lúc mà mọc lên, có thấy sâu thì lấy cỏ mà cào phốt trên mặt thì sâu rồi xuống nước phải chết.

2° Đám ruộng nào bị sâu phá thì cây cho sâu để xới đất lên, giúp cho lúa thêm mạnh sức mà chống cự với sâu bọ.

3° Đám ruộng nào bị sâu phá bưng nửa thì mỗi mẫu lấy (hectare) bỏ cho được một ngàn ki lô vôi.

(còn nữa)

Trần-mạnh-Nhân

Hóa học Kỹ sư

VIỆC THÊ - GIỚI

TRUNG-HOÀ

Nam kinh với Quảng tây

Thượng - hải, 3 Février. - Cũng trong một ngày 3 Février này có xảy ra hai việc:

1° Mở một cuộc Hội-nghị để chỉnh đốn lại tỉnh Quảng-tây, do Tướng-giới-Thạch chủ tịch, và có bọn lãnh tụ Quảng-tây tư tưởng là hội chủ, tức thì bọn Lý-lân-Nhân đến dự.

2° Bọn Quảng-tây mà không qui thuận, do Bạch-sùng-Hy thống suất vừa mới được thăng lên; các quân đội này đã chiếm lấy Nam-ninh và vùng đương tiền tới.

Nhân vì Bạch-sùng-Hy thăng thế nên thời cục Trung-hoa có vẻ bị quan.

Gia sản Diêm-tích Sơn bị tịch biên

Sắc-kinh, 4 Février. - Chính phủ Nam kinh đã tịch biên gia sản của Diêm-tích-Sơn vì Diêm bị cáo rằng đã lấy hết 8 triệu hoa-viên.

Tỉnh hình tỉnh Quảng tây

Thượng - hải, 5 Février. - Những tin tức ở Quảng tây về, thường hay trái với nhau và tình hình ở tỉnh kỳ co lại cũng còn là một mớ. Chính phủ Nam-kinh chỉ chính lại cái tin các báo đăng rằng tướng Hoàng-thiệu-tung đã bị bắt. Trong một cuộc phỏng vấn Hoàng có nói quyết rằng cái tin Nam-ninh tỉnh thành Quảng-tây bị lấy là không xác đáng. Như vậy thì tình hình các tỉnh cũng được thanh thản.

Cuộc đấu cọng

Thượng-hải, 5 Février. - Bình-bộ tổng trưởng là Ho-Yin-Zin đã đến Nam-tung để chờ chờ quân ra trận phạt cọng. Đợt quân này đã đi đến gần rồi. Có người tin rằng lần này thì cọng cũng sẽ gặp yếu được giặc cọng; nhưng theo những tin tức riêng về thì quân cọng sắp đặt rất chỉnh đốn thì sẽ đương cự bị cực lực chống lại.

Phụ nữ Nhật bản

Đông - kinh, 6 Février. - Phong trào phụ nữ ở Nhật-bản mấy năm gần đây đã bước đến một bước khá dài. Vừa rồi chính phủ Nhật-bản đã trình nghị viện một bản dự thảo về việc cho đàn bà được hưởng quyền bầu cử như đàn ông.

Lại đã có một bản dự thảo từ trước nay này đã được Hội-nghị-viện chấp thuận, nhưng Thượng-nghị-viện bác.

Đảng quốc gia Ấn độ hoạt động

Bombay, 3 Février. - Ông Cem-dia không chịu ngừng công việc bất hợp tác. Hội-nghị quốc gia vẫn giữ vững hoạt động. Calcutta, 3 février. - Unrest ở Ấn độ có thể ảnh hưởng đến Simpson đã bị kết án tử hình.

Hội-nghị để ra lệnh đình việc bất tuân pháp luật nhưng giữ việc tẩy chay hàng hóa và các thứ rơm rạ ngoại quốc, nếu chính phủ chịu trả 60.000 quốc tệ phạm nhân bị giam và một cuộc đình công tư nhân về sự lỏng lẻo của cảnh sát.

Tình hình Miền điện

Hanoï, 4 Février. - Tình hình xem ra có phần yên ổn, nhưng quân khởi nghĩa của đối phá mấy làng chung quanh.

HÁN-VIỆT TỪ-ĐIỂN

Trước kia chúng tôi định không in chữ Hán, nhưng vì có nhiều ngài phản ứng về điều ấy, vậy chúng tôi đã định in cả chữ Hán nữa. Tiếc phiếm thêm lên quá nhiều, mà số danh từ chúng tôi cũng thêm lên đến BA VẠN, vậy xin ngài lưu ý:

Định giá: Hàng thường 7\$00

Hàng đặc biệt 9,00

Gửi tiền trước hạn 30 Jân 1931 thì theo đặc giá sau này:

Hàng thường 5\$50

Hàng đặc biệt 7 \$0

CHÈ-TẠO:

Bàn ghế Thonet, Hoàng, Quân thư và liền sơn thép vàng, đủ kiểu lạ.

Maison CỤ-HẢI

ANNAM

QUINHON

Định ám sát Thủ tướng Mussolini (1)

Rome, 6 Février. - Sở cảnh sát mới bắt được một người tên là Michel Schirru ám mưu ám sát thủ tướng Mussolini.

Michel Schirru khai rằng khi còn nhỏ anh ta đã có tư tưởng cấp tiến. Ý tưởng ám sát thủ tướng Mussolini anh ta mới có năm ngoài, khi ở Paris. Sau sang Mỹ, anh ta lo việc thiết lập ý tưởng ấy, có làm bom hỏa lực. Sau hết anh ta nói anh ta đến Rome chỉ có một mục đích ám sát đó thôi.

Nội các Laval

Đã được từ tuyên cáo tại Nghị viện

Paris, 31 Janvier. - Đọc xong bản tuyên cáo của Nội-các, quan thủ tướng Laval nói: «Tôi nhận bản nghị trình (Ordre du jour) của tá đảng cấp tiến (Gauche radicale) là tôi tin nhiệm chính phủ Pháp lại là Walter về việc đại xá, ngài nói sẽ xét lại bản dự án của M. Poincaré trước và sửa đổi lại cho hợp sẽ đem trình nghị viện sau khi đầu phiên xong ngày sách.

M. Herriot đứng lên nói rằng, trong lúc chính phủ không bằng, đáng lẽ hội cấp tiến phải được rất rõ ràng. Cái ý nhất quyết không cộng tác không thể ngăn trở việc lập Nội-các lập hợp được. Ông thề rằng Nội-các này không có đủ điều kiện cần và đủ để nghị Trung-hoa không phải học phí. Ông kết luận:

«Tôi nghĩ việc đầu tiên của ngành hay không mới chính phủ hân hạnh.

M. Alcide Delmout nói về cái tình hình khó khăn của xứ Đông kinh và nên kinh tế bị khủng hoảng ở Tây-bồ-châu. Hiện đó có tới 50 vạn người chưa biết chết đói lúc nào. Nói đến các vấn đề chính trị, ông nói đến một chính phủ vững vàng.

Đoạn đầu bản nghị trình của hội cấp tiến là 7 tin nhiệm chính phủ được 312 phiếu hoàn ngành và 258 phiếu bác đi. Tôi đoán thế này sẽ không thêm.

Thật không gì vào bản nghị trình của M. Laval lại khỏi vấp vào tin nhiệm, tin Nghị viện giữ nguyên bản nghị trình, bác bỏ thêm của đảng cấp tiến về việc Trung-hoa. Vấn đề tin nhiệm lần thứ hai được 300 phiếu hoàn ngành, 258 phiếu bác đi. Thế là cái bản nghị của Nội-các Laval được đa số.

Các ông nghị thuộc đảng phái sau này đều đầu phiếu phủ quyết Nội-các:

11 ông về phái cộng sản; 105 ông đảng xã hội; 7 ông độc lập tả; 12 ông xã hội Pháp; 9 ông dân quốc xã hội; 105 ông xã hội cấp tiến; 10 ông tả đảng cấp tiến, 5 ông không thuộc đảng nào. Các báo đều nói chính M. Laval cũng không ngờ có cuộc đại thắng này.

TÂN THANH TẬP CHÍ

Tập-chí tháng 4 kỳ vào ngày thứ năm

Trở trọng về: Văn chương; Khoa học; và Mỹ thuật.

Chủ bút: Nguyễn-tử-Siêu.

Chủ sự: Lương-vi-Thủy.

Tòa soạn và trị sự: số 26 Phố hàng Bông Hanoi

(NHẬT-NAM THU-QUÂN)

Bóng ngày 25 tháng Chạp ta này (12 Février 1931) sẽ ra số đầu giá 0\$15

Giá báo

Một năm 7\$00 Sáu tháng 3\$60

Ba tháng 2\$00 Mỗi số 0\$15

MINH-TẠ LƯƠNG-Y

Cách này vài tuần, khi tôi làm bồn khó khăn, ở nhà họ sản, tôi Y chánh Huế, tánh mạng cơ nguy, may gặp ông bác sĩ Hồ đắc Di chẳng nài khó nhọc, nửa đêm đến cứu, mà tôi được an hảo. Gia quyến chúng tôi rất cảm ơn ông. Nay lại nghe ông tá-trần phụng Táp có đưa con trai bảy tuổi, bị bỏ gãy cái tay, cũng nhờ ông Di và ông Ung Thông cứu chữa mà lành đầy khớp lại.

Cái tài Hoa đã thành thủ của ông ấy, ai cũng đều biết, không đợi biểu dương, nhưng cái lòng sốt sắn của hai ông đối với người đau đớn nguy cấp, lại càng thêm có, khiến chúng tôi khâm phục, cảm bội vô cùng.

HỒNG HÀ, LÂM-MẬU

Hàng SÉTÉGA ở Quinhon cần 10 người contrôleurs, lương mỗi tháng là 20\$00, tiền cơm 15\$00; nộp tiền ký quỹ 100\$00 đồng giữ gian đối trên 30 ai muốn làm nên viết thư cho SÉTÉGA Qui non dạng thường lương, nếu đề qua ngày 1er Mars 1931 thì bằng không nhận đơn nữa.

La Direction.

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Bệnh Phòng-Tích đã ông, đàn bà trẻ kém thường hay bị, nhất là từ 25 - 30 tuổi hay bị lắm. Vì cơn này, trên này, với ham thành độc hoặc ăn xong đi ngủ hay nằm ngay trên giường: gọi là Phòng-tích. Khi thế bệnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơn không muốn ăn, ăn thì hay ỷ thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi, một bị lâu sẽ mắc bệnh nặng, đa dạng đây.

Một bị nặng 1, 2 lần, lần 4, 5 lần, cũng không có gì, nhưng bệnh sẽ thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.

Mỗi lần chữa hai bốn uống, giá: 0p 40 VỎ-DINH-TÂN, 178 bis, Route Lachtray HAIPHONG.

AN TỬ Kim-tien năm 1920

ĐẠI-LÝ TRUNG-KY

HUẾ: Hiệu VINH-1 0000, phố Gia-Lang.

TOURANE: THÁI-VIỆT phố Huế và NGUYỄN - THỊ HUỆ phố Bo-hu-Vi.

QUANG-NGAI: NGUYỄN-NGỌC-ANH, Thợ Tru, Mỹ Đức và CHÈ-HOANG 4 Sóng và.

NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG-THU-QUÂN Librarian.

TAMQUAN: Hiệu ông ĐỘI-CHÂN.

VINH: Hiệu BINH-HUY phố Gáo.

DALAT: DINH-VÂN-CHAU, Librarian.

FAIFOO: HOANG - ĐẮC - VINH 148 phố Pont Japonais.

DONG-HOI: Lê Quỳnh Commercant

Khắp ba kỳ có Đại-lý bán cả

VĂN-HÓA-LANG

36 21

Nguyễn-văn của Jack London

Giảng - họ dịch - thuật

(Tiếp theo)

CHƯƠNG THỨ MƯỜI HAI

Không phương trị nổi

Đó là một bài học cho nó. Vì nó muốn cướp phần thịt của con Bạch-nhà nên phải chết. Điều đó không trách được. Một con chó mà không biết giữ cái quyền lợi của mình thì tại sao không ra chết.

— Văn có quyền, ta biết rồi, nhưng mà quyền cũng có giới hạn chứ!

— Tôi cũng vậy, tôi bị cắn mà không phân nan vì là tôi lại tôi đánh nó. Tôi xin để cho nó sống, nếu nó không đòi lãnh thì để cho tôi giết nó cũng được.

— Ta nhận lời cho người đó — Vết-cốt vừa nói vừa cái cái sáng lục vào bác — Trời ơi! lòng ta nào có phải muốn giết nó, hoặc muốn trừng phạt nó! Nhưng nó là một con thú không thể trị được. Chúng ta hãy để nó tự-do rồi sẽ thấy coi cách nó biến hóa thế nào.

Ông Vết-cốt bèn đi lại hướng con Bạch-nhà và đỡ nó một cách nâng niu dịu ngọt.

Lão Mội thấy vậy bảo:

— Không được đâu ông, ông phải cầm theo một cái dùi một được.

Nhưng ông Vết-cốt lại đầu, tin rằng thì nào cũng đỡ được Bạch-nhà. Nhưng có chắc vậy không? Con Bạch-nhà đã giết con chó của ông, bây giờ nó lại ta có tội, cho hình phạt sắp đến. Nhưng vì ông Vết-cốt không có cầm dùi theo, mà ông lại đến gần quá, đưa tay ra gần sát nó. Nó chịu không nổi nữa, tay cái xuống nhưng cái mũi cũng ngước lên ngó, và nhân rằng đã phóng. Nó vẫn biết rằng ông thần

đa tưởng này phải có phép tắc nhiều, đáng cho nó sợ nhiều, nhưng nếu không có cái vật hữu hình để nên nó như cây, như roi, thì cái thú-linh nó cũng không được cái trí khôn nó, làm cho nó không thể nào gần lòng mà đứng xấp phạm đến cái thành thế của thần người được. Ông Vết-cốt thì định trong lòng rằng nếu có xảy ra việc gì không may thì cũng có đủ lãnh lệ mà tránh hai hàm răng nó, nhưng ông không rõ rằng Bạch-nhà lại quá lãnh lệ đi. Ông vừa la lên một tiếng chạy lại thì ra cái tay ông đã bị hàm răng nó linh kia làm cho bị chảy máu ra rồi.

Lão Mội thấy vậy bèn đi vào trong trại đem ra một khúc sừng. Ông Vết-cốt hỏi:

— Nhà người định làm gì với khúc sừng ấy đó.

— Thưa ông, khi hồi tôi có hứa với ông rằng nếu nó còn giữ lãnh hàng này thì tôi sẽ giết chết. Vậy bây giờ tôi phải giữ lời hứa.

— Không, đừng giữ nó.

Thế là lần này bác-vết Vết-cốt lại phải năn nỉ với lão Mội bảo rằng giết Bạch-nhà. Bác - vết nghĩ lại rằng mình bị cắn là tại nó, lỗi tại mình thôi.

Trong khi hai người nói chuyện cùng nhau thì Bạch-nhà cứ giữ cái bộ hung hãn, xừng lông mà ngó lão Mội. Bạch-nhà vì kinh-nghiệm mà biết rằng chắc thế nào cũng sẽ bị phạt cho lại với cái tội của nó, nhưng biết vậy mà nó cũng cứ giữ cách đối phó chống cự lại cho đến kỳ cùng.

Lão Mội bèn nói:

— Nếu tôi vắng mặt thì chắc tôi sẽ bị hại.

— Không đâu, lão hãy dùng cái sừng kia mà dọa nó thì được ngay. Nó sợ 1.1 lắm. Lão không thấy sao? Nó cũng nhận biết rằng đó là một cái khi giới đáng ghê.

Khi đầu lão Mội mới vác khúc sừng ra thì con Bạch-nhà ra tuồng giận dữ lắm. Đến khi lão hạ sừng xuống và vác lại Vết-cốt mà đem vào trại thì con Bạch-nhà lại đứng

ýn, không nhìn mắt ra nữa. Ông Vết-cốt liền bảo đem sừng ra dọa lại, thì con Bạch-nhà thấy khúc sừng liền đi. Thái-độ. Đến khi lão Mội dương sừng lên chỉ về hướng nó mà nhăm, thì nó la lên một tiếng rồi bỏ chạy. Lão Mội bỏ cây sừng xuống lại nói với ông Vết-cốt:

«Phải, tôi cũng đồng ý với ông. Con thú này khôn ngoan quá, ta mà giết đi là rất ư ư».

CHƯƠNG THỨ MƯỜI BA

Nguồn ăn bẻ lái

Từ khi con Bạch-nhà được mở xích đã chán một ngày rồi. Cái tay người đã mở xích cho nó được tự-do hiện nay phải buộc bằng nó có giây treo lên trên cổ cho chủ thương mau lành và mau khỏi tự.

Ông Vết-cốt một tay bị thương sẽ đi lại gần Bạch-nhà, nhưng nó trông thấy bèn cái tiếng la, để tỏ rằng nó không bằng lòng chịu hình phạt đâu, vì cái ý tưởng này từ ngày hôm qua vẫn cứ ở trong não nó, nó không quên.

Bước tới vài bước rồi, ông Vết-cốt bèn ngồi xuống. Chuyện gì không có gì nguy hiểm cho con Bạch-nhà. Nó thường thấy kẻ khi người ta muốn gia hình phạt thì cứ đứng xa cầm cây trong tay, mà bây giờ chủ nó thì ngồi mà trong tay cũng không có roi hay là sừng đâu. Và chính nó cũng được tự-do, không bị cột lại. Nếu có sự lỗi thời xảy tới thì nó cũng có thể chạy tránh được.

Vết-cốt ngồi yên một buổi lâu. Bạch-nhà thấy vậy không la nữa. Bác-vết bây giờ mới khởi sự nói một cách rất dịu dàng, ngọt ngào. Bạch-nhà lại xừng lông ra lần nữa. Nhưng Bác-vết cũng cứ nói luôn chầm chậm, mà không dỗi. Thấy vậy Bạch-nhà

